

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 345/2023-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a maloletého [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného zákonným zástupcom [REDAKOVANÉ], právne zastúpených advokátskou kanceláriou ADVOKÁT JUDr. PETER TIMKO spol. s r. o., Pri parku 8, Maňa, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Peter Timko, proti uzneseniu Krajskej prokuratúry v Nitre č. k. 1 Kn 45/23/4400-2 z 25. januára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. apríla 2023 a doplnenou 19. apríla 2023 domáhajú vyslovenia porušenia ich základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajskej prokuratúry v Nitre (ďalej len „krajská prokuratúra“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhujú napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskej prokuratúre na ďalšie konanie a žiadajú priznať náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“) podal 9. septembra 2022 na Obvodnom oddelení Policajného zboru Nitra západ trestné oznámenie na manželku [REDAKOVANÉ] vo veci podozrenia z trestného činu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 Trestného zákona, resp. ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 Trestného zákona. Poverený policajt Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nitra (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) uznesením ČVS: ORP-1478/KA-NR-2022 z 29. novembra 2022 rozhodol tak, že vec podozrenia z prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 Trestného zákona odmietol podľa § 197 ods. 1 písm.

d) Trestného poriadku, keďže nebol daný dôvod na začatie trestného stíhania alebo postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

3. O sťažnosti podanej sťažovateľom v 1. rade proti tomuto uzneseniu rozhodla krajská prokuratúra napadnutým uznesením tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nedôvodnú. Uznesenie bolo sťažovateľovi v 1. rade doručené 15. februára 2023.

4. Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) bolo 5. apríla 2023 doručené podanie sťažovateľa v 1. rade z 31. marca 2023 označené ako „*podnet na preskúmanie zákonnosti postupu Krajskej prokuratúry v Nitre vo veci I Kn 45/23/4400*“, ktoré bolo vyhodnotené ako žiadosť o preskúmanie zákonnosti postupu prokurátora v predsúdnom trestnom konaní podľa príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. 11/2019 z 28. novembra 2019 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom trestnom konaní (ďalej len „príkaz č. 11/2019“). Po preskúmaní súvisiaceho spisového materiálu generálny prokurátor Slovenskej republiky v zastúpení prokurátorkou trestného odboru generálnej prokuratúry nezistil skutočnosti, ktoré by odôvodňovali prijatie opatrenia, o čom bol sťažovateľ v 1. rade vyrozumený upovedomením č. k. IV/3 Gn 469/23/1000-5 z 18. mája 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľov

5. Sťažovatelia proti napadnutému uzneseniu krajskej prokuratúry, ktoré považujú za nespravodlivé a nezákonné, podali ústavnú sťažnosť, argumentujúc

a) nesúhlasom s právnym názorom krajskej prokuratúry, že v prejednávanej veci nedošlo k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, a teda že alkoholom intoxikovaná matka nenesie trestnoprávnu zodpovednosť. Sťažovatelia krajskej prokuratúre vytýkajú nesprávny výklad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), keďže podľa ich názoru je v ustanoveniach jeho § 28 ods. 1 a 2 a čl. 5 písm. a) a b) implicitne obsiahnutý zákaz, aby o maloleté dieťa starajúci sa rodič bol pri tejto činnosti opitý. Krajská prokuratúra tak opomenula prihliadať na účel a zmysel zákona a obmedzila sa na gramatický výklad Trestného zákona, čo možno považovať za rutinné presadzovanie formalizmu a neprihliadanie na *ratio legis*;

b) krajská prokuratúra neprikladala náležitý význam porušeniu zákonných lehôt okresným riaditeľstvom;

c) okresné riaditeľstvo nevykonalo žiadne vyšetrovanie (napr. výsluch manželky sťažovateľa v 1. rade, výsluch svedkov, vyžiadanie si správy z Oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie o porušení základného práva sťažovateľov na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajskej prokuratúry, ktorým zamietla sťažnosť sťažovateľa v 1. rade proti uzneseniu okresného riaditeľstva o odmietnutí jeho trestného oznámenia.

7. Ústavný súd v úvode konštatuje, že napriek tomu, že sťažovateľ v 1. rade sa zároveň s podaním ústavnej sťažnosti obrátil aj na generálnu prokuratúru so žiadosťou podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019, nepovažoval túto ústavnú sťažnosť za predčasne podanú, a neodmietol ju pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 1 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o ústavnom súde“).

8. Obdobne postupuje ústavný súd, keď akceptuje včasnosť podania ústavnej sťažnosti, ktorú sťažovateľ odvíjal od doručenia mu upovedomenia generálnej prokuratúry o jeho žiadosti podľa príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019, a to vzhľadom na v súčasnosti na ústavnom súde prevládajúci názor, že ak sťažovateľ postupuje v zmysle príkazu generálneho prokurátora č. 11/2019 a po vyčerpaní tohto prostriedku nápravy sa obráti na ústavný súd v lehote dvoch mesiacov od doručenia oznámenia o vybavení takého podnetu (žiadosti), potom ústavný súd ústavnú sťažnosť považuje za podanú v zákonnej lehote. Ak však v prípade, že sťažovateľ túto možnosť nevyužije, vzhľadom na to, že nejde o opravný prostriedok, ktorý je zakotvený v zákone a jeho publikácia neprezumuje vedomosť sťažovateľa o ňom, ústavný súd nepovažuje ústavnú sťažnosť za predčasne podanú (I. ÚS 100/2022, III. ÚS 197/2021).

9. K včasnosti podania ústavnej sťažnosti ústavný súd ešte dopĺňa, že dvojmesačná lehota na jej podanie v zmysle § 124 ods. 1 zákona o ústavnom súde bola zachovaná, keďže posledný deň lehoty pripadol na sobotu 15. apríla 2023 a ústavná sťažnosť bola podaná na poštovú prepravu najbližší nasledujúci pracovný deň, v pondelok 17. apríla 2023.

10. Ústavný súd sa musel vysporiadať aj s posúdením splnenia ďalšej podmienky konania, konkrétne s oprávnenosťou maloletého sťažovateľa v 2. rade zastúpeného v konaní pred ústavným súdom advokátom na základe splnomocnenia udeleného sťažovateľom v 1. rade ako jeho zákonným zástupcom podať ústavnú sťažnosť. V danom prípade je totiž sťažovateľ v 1. rade v konflikte záujmov vo vzťahu k jeho možnosti ako zákonného zástupcu zastupovať maloletého sťažovateľa v 2. rade v konaní pred ústavným súdom či splnomocniť na také zastupovanie právneho zástupcu, a to s poukazom na § 31 ods. 2 zákona o rodine, podľa ktorého žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať. Stačí pritom len potenciálna možnosť, že by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom. Nevyžaduje sa už existujúca kolízia záujmov, stačí možnosť jej existencie. Tá je v zmysle judikatúry daná vždy, ak ide o konanie, v ktorom sú účastníkmi aj rodič, aj maloleté dieťa. (porov. *Pavelková, B. Zákon o rodine. Komentár. 3. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2019. s. 186.*) Vzhľadom na to, že ústavný súd z dôvodov už uvedených dospel k záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti sťažovateľov, nepovažoval za potrebné ustanoviť maloletému sťažovateľovi v 2. rade opatrovníka, pretože jeho ustanovenie by nebolo spôsobilé neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti žiadnym spôsobom zvrátiť, a predstavovalo by tak len formalizmus v konaní. Riešením tejto kolízie sa preto nebolo potrebné ďalej procesne zaoberať (obdobne I. ÚS 501/2022).

11. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou v prvom rade uvádza, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci,

ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňovateľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 435/2022).

12. Keďže sťažovateľ vo svojej podstate nesúhlasí so závermi napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry, ústavný súd považuje za smerodajné poukázať na to, že právo fyzickej osoby na začatie trestného konania proti osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd. V ústave a ani v Trestnom poriadku nie je upravené právo jednotlivca, aby na základe jeho trestného oznámenia bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu proti označeným osobám. Inak povedané, základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy nie je možné vykladať v zmysle garancie úspechu v konaní či zaručenia práva na rozhodnutie, ktoré zodpovedá predstávam sťažovateľa (I. ÚS 435/2022, I. ÚS 143/2021).

13. Oznamovateľ vo všeobecnosti, ale ani oznamovateľ, ktorý tvrdí, že je poškodený trestným činom, nemá preto ústavou ani dohovorom zaručené právo, aby na podklade jeho trestného oznámenia bolo určité konanie kvalifikované ako trestný čin a vznesené obvinenie konkrétnej osobe. Posúdenie, či je dôvod na začatie trestného stíhania, alebo je potrebné prijať iné rozhodnutie v trestnom konaní, je vo výlučnej právomoci orgánov činných v trestnom konaní (m. m. II. ÚS 164/2022). Posúdenie, či skutok napĺňa alebo nenapĺňa definičné znaky trestného činu (§ 8 Trestného zákona), resp. či sú prítomné okolnosti vylučujúce jeho protiprávnosť ako jedného z definičných znakov trestného činu, je plne v kompetencii orgánov činných v trestnom konaní.

14. Ústavný súd tak zotrváva na doktríne, podľa ktorej trestné konanie predstavuje vzťah medzi páchatelom a štátom, a teda nie je ústavne zaručené právo tretej osoby (oznamovateľa, poškodeného), aby iná osoba bola stíhaná a odsúdená. Vzhľadom na uvedené zachováva ústavný súd zásadu zdržanlivosti, pokiaľ ide o preskúmavanie rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní prijatých v ranných fázach trestného konania. S prihliadnutím na zásadu zdržanlivosti môže ústavný súd na podklade sťažnosti poškodeného zasiahnuť do rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní vydaného v tzv. prípravnom konaní len v prípade flagrantného pochybenia orgánu činného v trestnom konaní s intenzívnymi pretrvávajúcimi následkami pre poškodeného (porov. IV. ÚS 317/2022). O porušení už označeného práva sťažovateľov by však bolo možné uvažovať za okolností, že by orgány činné v trestnom konaní nevenovali trestnému oznámeniu sťažovateľa v 1. rade pozornosť, ktorú vyžaduje zákon.

15. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na obsah napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry, ktorým táto zamietla sťažnosť sťažovateľa v 1. rade proti uzneseniu okresného riaditeľstva, pretože ju nepovažovala za dôvodnú. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia k sťažnostným námietkam sťažovateľa v 1. rade uviedla, že nedodržanie poriadkovej 30-dňovej lehoty na rozhodnutie o trestnom oznámení nemá význam vo vzťahu k zákonnosti a dôvodnosti napadnutého rozhodnutia. Vypočutie osoby, ktorá mala spáchať trestný čin, nebolo podľa krajskej prokuratúry potrebné, keďže pre rozhodnutie o trestnom oznámení bolo nevyhnutné zodpovedať v prvom rade otázku, či namietané konanie je alebo nie je trestným činom. Zároveň vyjadrila svoj právny názor, že pre naplnenie objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky musí ísť o vykonávanie činnosti zakázanej právnym predpisom, pričom zo zákona o rodine zákaz rodičovi požívať alkoholické nápoje pri starostlivosti o maloleté dieťa nevyplýva, preto starostlivosť o maloleté dieťa nie je činnosťou predpokladanou v § 289 ods. 1 Trestného zákona. Z uvedeného dôvodu sa krajská prokuratúra stotožnila so záverom okresného riaditeľstva, že v predmetnej veci nebola naplnená skutková podstata žiadneho trestného činu.

16. Ústavný súd považuje za potrebné korigovať výklad § 289 ods. 1 Trestného zákona prezentovaný v napadnutom uznesení krajskej prokuratúry. Podľa citovaného ustanovenia kto vykonáva v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok. Krajská prokuratúra pri výklade tohto ustanovenia svoju pozornosť venovala najmä posudzovaniu naplnenia objektívnej stránky trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky so záverom o nevyhnutnosti, aby činnosť vykonávaná v stave vylučujúcom spôsobilosť privodenom vplyvom návykovej látky, pri ktorej by mohol byť ohrozený život alebo zdravie ľudí, resp. spôsobená značná škoda na majetku, bola výslovne zakázaná spravidla právnym predpisom. Táto interpretácia je výkladovo neprimerane reštriktívna a nesleduje kritériá, ktoré v tejto súvislosti podsúva doslovné znenie skutkovej podstaty predmetného trestného činu. *A contrario* by z takého výkladu vyplývalo, že za trestný čin ohrozovania pod vplyvom návykovej látky by mohlo byť posúdené iba také konanie, pri ktorom by užívanie návykových látok bolo *expressis verbis* právnym predpisom zakázané. Takýto výklad *prima facie* naráža na zásadný problém, keďže právne predpisy určite nemôžu pokryť všetky možné konania a činnosti v spoločnosti, pri ktorých by pri súčasnom užití návykovej látky boli ohrozené životy alebo zdravie iných ľudí. Takúto reguláciu ani nemožno reálne do budúcnosti očakávať. Zásadnejšie doktrínálne poznatky teórie trestného práva v tomto konkrétnom ohľade síce chýbajú, avšak z doterajšej aplikačnej praxe jednoznačne vyplýva, že dôraz sa kladie skôr na povahu zamestnania alebo inej činnosti, ktorú páchatel v stave vylučujúcom spôsobilosť vykonáva a či je táto spôsobilá ohroziť životy alebo zdravie iných ľudí (resp. spôsobiť značnú škodu na majetku), ako na posúdenie skutočnosti, či je táto činnosť konkrétnym právnym predpisom zakázaná.

17. V tejto súvislosti ústavný súd súčasne kontextuálne poukazuje na skutočnosť, že predmetný trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky patrí medzi trestné činy všeobecne nebezpečné. Tie svojím objektom úzko súvisia aj s trestnými činmi proti životu a zdraviu, pretože ich objektom je aj ochrana života a zdravia ľudí. S tým rozdielom, že pri trestných činoch všeobecne nebezpečných sú objektom ochrany celospoločenské záujmy (ohrozené musia byť viaceré osoby) a pri trestných činoch proti životu a zdraviu sú objektom ochrany záujmy jednotlivcov (porov.

Burda, E., Čentěš, J., Kolesár, J., Záhora, J. a kol. Trestný zákon. Osobitná časť. Komentár. II. diel. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2011.).

18. V súvislosti s iným všeobecne nebezpečným trestným činom (trestný čin všeobecného ohrozenia, pozn.) možno odkázať napr. na uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. 4 Tdo 1094/2013 z 13. novembra 2013, podľa ktorého zákonný znak trestného činu všeobecného ohrozenia spočívajúci v tom, že páchatel' vydá ľudí do nebezpečenstva smrti alebo ťažkej ujmy na zdraví, možno naplniť nielen tým, že väčší počet osôb (najmenej sedem) je konkrétne a bezprostredne ohrozených v rovnakom okamihu, ale aj vtedy, pokiaľ sú takto ohrození v krátkom časovom intervale postupne, jediným súvislým nedeliteľným konaním páchatel'a.

19. Ako vyplýva z obsahu ústavnej sťažnosti, sťažovateľ v 1. rade sa trestným oznámením domáhal trestného stíhania svojej manželky, ktorá sa 15. júna 2022 v čase okolo 19.30 h v stave intoxikácie alkoholom (4,88 ‰ resp. 2,34 mg/l), ktorý si sama privodila, starala o maloletého sťažovateľa v 2. rade tým spôsobom, že stála na bytovom balkóne, ktorého podlaha je vo výške približne 4 m nad úrovňou chodníka pred bytovým domom, kývajúc celým telom zo strany na stranu, s ťažkosťami udržiavajúc rovnováhu, balansujúc približne 30 cm od balkónového zábradlia a držiac pri tom v náručí maloletého sťažovateľa v 2. rade.

20. Z uvedeného možno vyvodit', že v prejednávanej veci sa sťažovateľ domáhal trestného stíhania svojej manželky pre trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, keďže vykonávala v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodila vplyvom návykovej látky, činnosť, pri ktorej by mohla ohroziť život alebo zdravie maloletého sťažovateľa v 2. rade. Je teda zrejmé, že v prejednávanej veci nedošlo k ohrozeniu objektu predmetného trestného činu tak, ako to normuje Trestný zákon – t. j. k ohrozeniu života a zdravia ľudí (t. j. viacerých osôb, pozn.).

21. Aj napriek výhradám voči odôvodneniu napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry uvedené nebolo v prerokúvanej veci spôsobilé vyvolať kasačnú intervenciu ústavného súdu. Ústavný súd týmto svojím prístupom nasleduje princíp racionality v konaní o ústavných sťažnostiach, ktorý v okolnostiach individuálnych vecí prehodnocuje reálne dopady porušenia procesných práv na postavenie sťažovateľov a ochranu ich základných práv (m. m I. ÚS 282/2023, I. ÚS 68/2022, I. ÚS 12/2022). V konkrétnom prípade, uprednostňujúc už uvedený princíp, nepovažuje za hospodárne rušiť napadnuté uznesenie len pre účely jeho doplnenia, resp. opravy niektorých nesprávností, keďže odstránenie tohto procesného nedostatku by nebolo spôsobilé ovplyvniť situáciu sťažovateľov v ich prospech.

22. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že v tomto konkrétnom prípade nie je napadnuté uznesenie krajskej prokuratúry takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces a nedošlo ním k takému extrémnemu vybočeniu z princípu spravodlivosti, ktoré by mohlo nadobudnúť ústavnoprávnu intenzitu.

23. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a uznesením krajskej prokuratúry nie je príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala porušenie označeného práva a možnosť vyslovenia jeho porušenia po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Z uvedených dôvodov ústavnú sťažnosť odmietol s poukazom na § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

24. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľov bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v petite ústavnej sťažnosti, o ktorých rozhodovanie je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu